

Notulen Adviesraad Wmo & Jeugdhulp d.d. 8 januari 2025

Aanwezig: Marjolein Thijssen, Ciska Gorter, Houda Hamel, Theo Sikking, Marijke Volgers, Joop Dalessi, Azar Abdi, Renske van Hirtum, Ingrid Jansen (verslag)

Gemeente: Pieter Paul Slikker, Peter van der Linden, Pam van der Graaf, Nick de Laat, Ivar Schoppema

Afwezig: Remi van Hoof

1. Opening, vaststellen en toelichten agenda

2. Overleg met wethouder Pieter Paul Slikker

Pieter Paul is wethouder wonen en zorg en bestuurlijke vernieuwing.

Pam van der Graaf is afdelingshoofd volwassenen binnen de sector Maatschappelijke Ontwikkeling.

Den Bosch groeit tot 2040 van nu 28.000 naar 45.000 ouderen. Aan de andere kant een tekort aan zorgpersoneel. Hoe gaan we die sociale en fysieke opgave bij elkaar brengen?

De vraag voor haar is hoe we zo goed mogelijk samen kunnen werken zodat we de inwoner zo goed mogelijk ondersteunen.

Marijke geeft aan dat er geen organogram is van de toegang tot de (jeugd)zorg. Peter Paul beaamt dat het goed zou zijn dat eens op te pakken. Dé route tot de zorg bestaat niet, in het ideale systeem zou het niet uit moeten maken waar je aan klopt, het zou altijd tot de juiste zorg moeten leiden.

Marjolein is best wel trots op de diversiteit in de adviesraad die nu aan tafel zit, een goede mix van werkende en gepensioneerden, zowel professionele als ervaringskennis en mensen die ook in andere hoedanigheden actief zijn in Den Bosch.

We zijn als raad onszelf aan het doorontwikkelen, investeren ook in scholing en congressen.

Hierbij past ook dat we als adviesraad anders willen werken. Voorheen was het gebruikelijk dat de adviesraad op het laatst een advies gaf, het beroemde vinkje. Dan kon je niets vanuit inhoudelijke betrokkenheid.

De afgelopen jaren zijn we bezig geweest met hoe kunnen we met de inhoudelijke betrokkenheid en deskundigheid die de adviesraad in huis heeft eerder betrokken worden bij het gemeentelijke beleid.

Pieter Paul geeft aan dat hij in het verleden nooit het idee had dat de adviezen breed in de samenleving opgehaald waren.

Marjolein geeft aan dat we daarom nu ook actief bezig zijn met het breed ophalen in de samenleving door het vormen van een buitenkring. In mei wordt er een advies-raad-café gehouden waarin we ons netwerk uitnodigen en informatie ophalen en ons laten adviseren.

Pam geeft aan dat de wisselwerking met elkaar heel mooi is. Zij is er een voorstander van om elkaar vroeg mee te nemen en ziet daar ook een toegevoegde waarde in.

Peter geeft aan dat hij met de adviesraad samen gekeken heeft naar de lange termijnagenda van de gemeente. Deze agenda wordt, indien gewenst en na overleg, nog aangevuld met onderwerpen vanuit de adviesraad.

Pieter Paul zag de noties van de adviesraad bij de Wmo-verordening. Eigenlijk hadden die noties beter gepast bij de Regiovisie Maatschappelijke Opvang die in maart 2025 bij de gemeenteraad passeert.

De adviesraad denkt nu regelmatig mee in trajecten op vraag van ambtenaren. Het is de vraag hoe we dit verder organiseren. Op dit moment spreken we steeds met de betreffende ambtenaar af op welke manier de adviesraad meegenomen wordt in het traject.

Marijke deelt dat het Zuiderbosch de regel hanteert dat voor vmbo-leerlingen alleen leerlingen geaccepteerd worden die in behandeling zijn bij Herlaarhof, Youz of Buro3O omdat ze gek worden van het grote aantal instanties waarmee ze anders samen moeten werken. Vanuit systeemlogica is het te begrijpen, maar ouders lopen vast omdat hun kinderen zorg bij een andere instelling hebben. De manier waarop het Zuiderbosch dit doet levert allerlei problemen op. Er is een motie ingediend bij de gemeente Den Bosch hiervoor, maar daar is nog geen fiat voor.

Hoe krijgt de gemeente de signalen van de adviesraad?

Pieter Paul geeft aan dat er tal van onderwerpen zijn die voor de adviesraad relevant zijn, maar die niet persé de gemeenteraad passeren.

Er zijn een aantal lagen waarop de adviesraad actief is:

- Signalen ophalen in de samenleving.
- Formele adviesaanvragen die de gemeente aan de adviesraad voorlegt.
- Lange termijnontwikkelingen die niet persé langs de gemeenteraad gaan, maar wel relevant zijn voor de adviesraad.
- Eigen strategische agenda van de adviesraad met speerpunten om op een andere manier de vinger aan de pols te houden dan dat er vanuit de gemeente om gevraagd wordt.

De adviesraad heeft een formele rol, maar we willen ook elkaar informeel bevragen en uitwisselen.

Omgang met ongevraagde adviezen

Theo heeft in de brief aan Alexander van den Dungen d.d. 4-11-24 aangegeven dat er veel goeds gebeurt en dat er overwegingen meegegeven worden. Omdat hij tussen haakjes ongevraagd advies had neergezet moest de gemeente er toch officieel iets mee.

Een ander voorbeeld is een advies van juni 2024 over de verordening. We hadden een formeel advies geschreven maar daarnaast ook een aantal aanbevelingen. Toen werd gevraagd of dat niet los van elkaar getrokken kon worden.

1 x per jaar hebben we contact met de werkgroep Sociaal Domein. Pieter Paul wil dat contact wel aanmoedigen. De adviesraad adviseert het college en de werkgroep Sociaal Domein is politiek gekleurd. De adviesraad wil niet politiek gekleurd zijn, wil haar onafhankelijkheid bewaken.

De adviesraad geeft een advies vanuit de geluiden die wij ophalen.

Het gaat ook over beelden met elkaar uitwisselen, de gezamenlijke doelstelling is de samenleving in Den Bosch verbeteren. We zullen het contact met de werkgroep Sociaal Domein herijken om het open debat aan te gaan.

Het is de trend dat er minder formele stukken zijn:

- De gemeente werkt veel met programma's. Een eenmaal vastgesteld programma komt niet meer terug in de gemeenteraad. Oplossing hiervoor is dat programmacoördinatoren regelmatig langskomen in de vergadering van de adviesraad om bij te praten.
- Daarnaast is dit het laatste jaar voor de nieuwe gemeenteraadsverkiezingen in 2026, dan zijn er altijd minder formele stukken.

Rol van Peter als contactambtenaar

- Op het moment dat de adviesraad niet weet bij wie ze moeten zijn kan Peter het contact leggen. Als een contact eenmaal gelegd is met een ambtenaar kan dat rechtstreeks lopen zonder tussenkomst van Peter.
- Jaarcyclus van subsidie aanvragen en verlenen.

De adviesraad wil nu een doorontwikkeling maken naar meer willen weten wat er bij de gemeente op de agenda staat. We moeten elkaar inhoudelijk goed vinden.

Bij grote langjarige bewegingen kom je als adviesraad aan het begin formeel aan bod. In de loop van de tijd kun je als adviesraad bijpraten over de gang van zaken en daar een ongevraagd advies over geven.

Pam is er een voorstander van om elkaar 2 x per jaar 1,5 uur te spreken. Bij langlopende programma's is dit zeker ook heel prettig. Daarnaast zal er projectmatig gewerkt worden in de programma's en zullen er regelmatig fasen afgerond worden. Ook dat is een goed moment om zich te laten informeren als adviesraad.

De afronding van een fase zou meegenomen mogen worden in de jaarkalender.

Om elkaar informeel te vinden kunnen we kijken wat de belangrijkste thema's op het moment van het overleg zijn en kijken wat daar de belangrijkste ontwikkelingen/signalen in zijn.

Er lopen nu veel proeftuinen in de jeugdzorg, zoals jeugdzorg zonder beschikking in primair en voortgezet onderwijs, Groen komt daaruit voort. Ooit moet dat er toe leiden dat het structureel doorgezet gaat worden. Ergens in de toekomst moet een coalitie beslissen dat ze meer geld gaan uitgeven aan de voorkant. Dit staat nergens in het beleid, maar het gesprek wordt wel voortdurend gevoerd.

Op een bestuursakkoord geeft de adviesraad geen advies, dus pas daarna komt de adviesraad aan zet terwijl het wel onderwerpen zijn die nu al spelen. Over deze ontwikkelingen wil de adviesraad heel graag meedenken.

Een ander voorbeeld is het gebiedsgericht werken, inwonersinitiatieven.

De gemeente wil ook weten wat onze ervaringen daar over zijn.

Ongeveer 2 jaar geleden is er nagedacht of we in Den Bosch een brede adviesraad sociaal domein wilden. Beide toenmalige voorzitters van de adviesraad Wmo en jeugdhulp en de cliëntenraad participatiewet hebben toen gezegd dat niet te willen.

Besloten wordt dat we 2x per jaar een verdiepende werksessie met de bestuurs/ambtelijke organisatie houden om op onderwerpen door te praten, agenda wordt gezamenlijk gemaakt op belangrijke thema's. Aan de hand van de thema's wordt gekeken wie er ambtelijk aansluit. De twee verdiepende werksessies worden gepland in juni en november.

Thema's van de adviesraad komen in het jaarplan van de adviesraad. Het thema toegang tot de zorg is een doorlopend thema.

Voor de eerste werksessie kunnen we het thema toegang oppakken.

In het verleden hebben we al vaker om de tafel gezeten met Koo, maar dit heeft nog niet tot voldoende verbetering van de toegang tot zorg geleid. Pam wil heel graag op kortere termijn, eventueel met een kleinere groep en de manager van Koo samen gaan zitten. Ciska zal daar zo wie zo bij aansluiten.

Er volgt dus een aparte afspraak over de toegang tot zorg, volwassenen/ouderen: Koo.

Afspraken met de werkgroep Sociaal Domein worden een nieuw leven ingeblazen en dat dan vanuit een signalerende rol.

De wijze waarop de adviesraad zich nu doorontwikkelt willen we ook vastleggen in de verordening.

Inhoudelijk

3. Woonzorgvisie – Nick de Laat en Ivar Schoppema

Bijlagen:

2024-12-20 - 00 - Woonzorgvisie - Mail Nick de Laat – Concepten

2024-12-20 - 01 - Woonzorgvisie - Concept Visie

2024-12-20 - 02 - Woonzorgvisie - Concept uitvoeringsagenda

2024-12-20 - 03 - Woonzorgvisie - Concept proces woonzorgvisie

Nick en Ivar vonden het heel fijn zo vroeg in het jaar al bij de adviesraad aan te mogen sluiten.

Nick de Laat is beleidsmedewerker wonen en volwassenen bij de Wmo, meer aan de sociaal domein kant maar ook wonen en zorg.

Ivar Schoppema is beleidsmedewerker wonen, hij richt zich vooral op wat zich op het snijvlak van wonen en zorg afspeelt.

De ambitie om een woonzorgvisie te ontwikkelen is in het coalitieakkoord benoemd, inclusief mantelzorgwonen. Gaandeweg het traject is besloten dit via een burgerberaad aan te gaan. Het burgerberaad is aan de slag gegaan met de vraag "Fijn oud worden in Den Bosch". Hieruit is in de zomer van 2024 een rapport met aanbevelingen ontstaan. Vanuit hier is het de vraag hoe komen we naar een woonzorgvisie.

Dit heeft nu geleid tot 3 stukken, die met de adviesraad gedeeld zijn:

- Visiestuk op hoofdlijnen: de vergrijzing vraagt om een bepaalde benadering, zowel vanuit het systeem als vanuit de samenleving.
- Uitvoeringsagenda: gedetailleerde beschrijving van welke typen uitdagingen de vergrijzing met zich meebrengt, met een tabel van de aanbevelingen uit het burgerberaad.
- Procesaanpak: de wethouder gelooft in een beweging die we met elkaar moeten gaan: de interactie tussen partijen die in de samenleving actief zijn en de inwoners zelf. Dat vraagt om een andere manier van organiseren, ook door domeinen heen.

In oktober 2024 is er nog een bijeenkomst geweest om de inwoners (burgerberaad) en alle systeempartijen, vrijwilligersorganisaties mee te nemen in de beweging die de gemeente in wil zetten.

Voor het burgerberaad is er voor gekozen om het in eigen beheer te organiseren zodat de gemeente de kennis daarmee in huis haalt. Gespreksbegeleiders tijdens de dagen van het burgerberaad waren ambtenaren. Als gemeente krijg je op deze manier zowel letterlijk als figuurlijk een gezicht.

Het uitvoeringsprogramma is voor 2025-2026. Daarna zal de gemeente kijken wat er verder nodig is, zodat er steeds een stap verder gezet wordt op basis van wat er in de periode ervoor is gerealiseerd.

De komende weken zal er nog gesproken worden met alle betrokken partijen om hun feedback te horen.

Welke problemen, welke knelpunten zijn er waar deze woonzorgvisie nu een antwoord op moet zijn?

De uitdagingen die er liggen zijn de vergrijzing, arbeidsmarktkrapte en de grens aan wat je financieel kunt organiseren. Het oude systeem piept en kraakt en leidt tot problemen. Het meer klusteren per wijk, van bijvoorbeeld de huishoudelijke hulp, kan een deel oplossen. Als aanloop naar het burgerberaad is er een discussienotitie opgesteld met feitelijke cijfers en onderbouwingen.

De vraag is hoe geven we onze samenleving vorm?

Bij het burgerberaad was er ook het spanningsveld van hoe breed moet je je vraagstelling maken.

Het gaat om zowel een zorgvraagstuk als een samenlevingsvraagstuk. Als je dit concreet wilt maken hoe zorg je er dan voor dat de mensen om wie het gaat er in betrokken gaan worden: dat er een mindshift teweeggebracht wordt.

Er is geschreven: "we haken aan waar de kansen zich voordoen". Hoe maak je dat concreet?

Het zal heel verschillend zijn. Als het gaat om de samenleving in een wijk dan moet juist daar de inwoner bij betrokken worden.

Uit onderzoek is bekend dat wat in de ene wijk werkt niet persé ook in de andere wijk werkt.

Het zou jammer zijn als het burgerberaad, mensen uit heel Den Bosch, gaat bedenken hoe het er in een bepaalde wijk uit moet zien. Het is beter dit lokaal te faciliteren.

Nick geeft aan dat er van bijvoorbeeld de voorzorgscirkels veel variaties zijn, zoals met buurtverbinders of met whatsappgroepen, etc. Dit zal niet in elke wijk op dezelfde manier dezelfde impact hebben. Dit geldt voor alle interventies in wijken en buurten.

Marjolein geeft aan dat je ervoor moet zorgen dat het zo min mogelijk wordt "de gemeente heeft bedacht wat wij moeten doen".

Theo geeft aan dat het visiestuk wat ten grondslag hieraan ligt opgesteld is vanuit een basishouding die je als gemeente wilt hebben naar de mensen toe waar het onderwerp over gaat.

Een fundamentele basishouding: voor wie en met wie doen we het? Wie denken wij dat de mensen zijn waarvoor we het doen? Wie denken wij dat wij zijn dat we dat kunnen bepalen? Marijke stelde de vraag: wat zijn de concrete antwoorden op de problemen?

Nick en Ivar antwoorden met uitdagingen en kansen.

In het visiestuk staat “de zilveren generatie die ook goud waard is”, 3 zinnen verder staat: “de dubbele vergrijzing”. Dat is een andere basishouding.

Als je mensen er bij wilt betrekken moet je zo over ze schrijven dat ze zich niet uitgearrangeerd voelen.

Het systeem kraakt en wordt te duur. De ouderen gaan nu ten gronde aan hun eigen succes. Zij hebben die verzorgingsstaat opgebouwd, zij komen nu aan de beurt om te profiteren van wat ze een leven lang hebben opgebouwd.

Er wordt geschreven dat de ouderen goud waard zijn, maar nergens wordt dat uitgewerkt.

Er is net gesproken over maatvoering per wijk, dat kan ook per generatie.

Er is een inhoudelijk niveau en een betrekkningsniveau. Hoe benader je de gemeenschap en hoe betrek je iedereen er bij?

Ouderen willen geen probleem genoemd worden.

Het visiestuk, mooie stukken benoemt Theo het, maar het is belangrijk om daarin te laten merken wat de basishouding is en dat je vanuit die basishouding met respect elke generatie aanspreekt, want niet alleen de verschillende wijken van Den Bosch, maar ook de verschillende generaties moeten het samen doen.

Theo geeft aan dat het geen kritiek op het stuk is maar om mee te geven die houding uit te stralen dat je samen iets te doen hebt.

Houda geeft aan dat het het beste is als mensen zichzelf herkennen in het stuk, dat het ook over hun gaat.

Marijke heeft een podcast van Jan Rotmans gehoord en daarin zegt hij dat met doempredken mensen niet in beweging komen. Mensen moeten zich herkennen en je moet er voor zorgen dat mensen gaan hopen en verlangen naar het mooie waar ze naar toe gaan. Je moet ze iets voorschijderen waar ze zin in krijgen, want dan komen mensen in beweging.

Perspectief bieden, kijk eens hoe mooi het kan worden.

Naast perspectief is een stuk vertrouwen ook belangrijk: doen wat je zegt, zeggen wat je doet.

Joop vraagt of ze ook gekeken hebben naar de financiële en fiscale aspecten van nieuwe woonvormen. Als je kijkt naar woningdelen dan heeft dat consequenties voor toeslagen en uitkeringen.

Vanuit de leefwereld wil de gemeente hier ruimte voor bieden, vanuit de systeemwereld, zowel op gemeente- als op rijksniveau, zijn er nog belemmerende regels.

Houda geeft aan dat er recentelijk een campagne geweest is vanuit het rijk: hospitawijzer.

Diverse mensen in haar wijk zagen er wel wat in om hun woning te delen. Er wordt echter in de animatie niets verteld over dat je na een jaar alle toeslagen moet terugbetalen. Dit is een serieus risico en als zoiets gebeurt ben je als gemeente direct het vertrouwen kwijt.

Er zijn in het land wel pilots met woningdelen, maar dan met behoud van uitkering.

Houda zal dit persoonlijk en vanuit de wijkstichting opnemen met de gemeente.

Vanuit de adviesraad zou dit ook passend zijn maar dan duurt het langer.

Als adviesraad komt dit terug in de vergadering van februari bij de woonzorgvisie.

Het officiële stuk komt 1 april in de gemeenteraad.

18 februari moeten de stukken naar het college, daar moet het advies van de adviesraad bij.

Nick en Ivar halen nu overal de feedback op en hebben die uiterlijk begin februari binnen.

Op 31 januari ontvangt de adviesraad van Nick en Ivar het definitieve stuk, mogelijk nog niet met alle feedback maar dat wordt dan aangegeven. Dit stuk zullen we tijdens de vergadering van 5 februari bespreken. Zien wij grote hobbels dan informeren we hen er direct over.

Ons advies sturen wij uiterlijk op 16 februari naar Nick en Ivar.

Procesgericht

4. Jaarkalender Adviesraad – Theo, Houda, Marijke

Jaarkalender komt op 5 februari op de agenda.

We geven daarin aan wat onze speerpunten zijn, welke activiteiten. Verder verweven we de agenda van de gemeente er in.

Theo, Houda, Marijke en Ingrid pakken dit op.

5. Proces

- Binnenkring: verdelen voorzitter/secretaris
Voorzitter: Houda
Penningmeester: Marjolein
Secretaris: Marijke
De procesgroep is dan Houda, Marjolein, Marijke en Ingrid.
Ingrid regelt de adres- en functiewijzigingen bij de Kamer van Koophandel.
- 14 mei advies-raad-café: groepje formeren – terugkoppeling in vergadering april
Station Zuid is reeds gereserveerd voor 14 mei van 16.00 - 18.00 uur
Wie gaan dit organiseren: Renske, Marjolein en Ingrid
- Logo, huisstijl, aangepaste website: het liefst willen we dat presenteren op 14 mei
Met welke grafisch ontwerper gaan we verder?
Wat we met een logo willen bereiken is dat we herkenbaar zijn en dat we met een flyer eruit springen.
Na enige discussie wordt er voor gekozen verder te gaan met Camiel Derkx omdat zijn ontwerpen echt opvallen.
Ciska, Renske en Ingrid gaan het gesprek aan met de ontwerper.

6. Verordening Adviesraad

- Groep formeren
We willen de verordening actualiseren, op papier zetten hoe we aan de slag willen.
We zullen hier Peter ook bij betrekken.
Marijke, Ciska, Theo en Joop gaan hiermee aan de slag.

7. Vooruitblik vergadering 5 februari 2025

Zijn er nog aandachtspunten?

- Huishoudelijke hulp (23 januari 2025 afspraak hierover)
- Woonzorgvisie
- Jaarkalender adviesraad

8. Verslag vergadering 4-12-2024

Als er nog opmerkingen zijn kun je die aan Ingrid doorgeven.

9. Rondvraag

Geen

10. Sluiting 17.15 uur

Overleg procesgroep	Vergadering Adviesraad
27 januari 2025	5 februari 2025
24 februari 2025	5 maart 2025
24 maart 2025	2 april 2025
28 april 2025	7 mei 2025
26 mei 2025	4 juni 2025
23 juni 2025	2 juli 2025
25 augustus 2025	3 september 2025
22 september 2025	1 oktober 2025
27 oktober 2025	5 november 2025
24 november 2025	3 december 2025
29 december 2025	